

MÄSS SUURPARTEIDE tõe ja ringkaitse vastu hakkab muutuma süsteemseks

Meikar meis kõigis

**Prit
Simson**

arvamustoimetaja

Kui Nõukogude aja kohta räägitakse juttu, et tollal loeti isegi ridade vahelt, siis sellel nädalal tabas Eesti meediat üks päevselge uudise mahamagamine. Igati menukas ETV „Terevisiooni” saates ütles endine õiguskantsler ja praegune vandeadvokaat Allar Jõks erakondade rahastamisest rääkides, et parteide varjatud rahastamine pole ainult Keskerakonna probleem ja sellest, et varjatud raha liigub, on teda oma kogemuse põhjal teavitatud reformierakondlane Silver Meikar. Järgnev päev mattis selle uudisekillu muu teabe alla. Publik, kes pestava tapeedi kummardamise aegadel luges ka ridade vahelt, ei suuda nüüdse infopuutuse ajal näha isegi seda, mis on talle nina alla torgatud. Hetkeks oli häbi olla ajakirjanik.

Kuid kõik tundub selle rahastamise väljakäimise juures liiga kunstlik. Nii see, kuidas Jõks kiirustas Meikari nime ütlemata, kui ka see, kuidas just kõnealune juhtum niimoodi juhtus tulla. Võis mõista, et Jõksil oli tarvis see nimi ja juhtum välja öelda. Ja juba järgmisel päeval ilmus Postimehes Silver Meikari arvamuskolonne, kus ta paljastas detailselt seda, kui-

das Reformierakonna peasekretär Kristen Michal pani ta annetama parteikassasse summasid, mis pärinesid ei tea kellelt.

Ka meedia järgnevat käitumist jätab igati läbimõeldud ja koordineeritud mulje. „Mul pole suurt midagi lisada sellele, mis ma juba kirjutasin” jätab juhtohjad just Meikari kätte. Järgmise päeva täiendavatest kommentaaridest keeldumine pärast prokuratuuris ütluste andmist jätab meediatsirkuse janunema uut ülesastet.

Kõik plaani järgi

Kalkuleerimine ja planecrimine ei tarvitse tähendada, et Meikar poleks siiras. Kuid kõik see võib näidata, et tema selja taga võivad olla päris tugevad ja professionaalsed jõud. Vaatame, kellega ta viimastel aegadel asju on ajanud. Temast on saanud hinnatud memokraat. ce blogi püsiautor. Nutikate, aga väga võimukriitiliste suhteliselt noorte meeste seltskond on ta võtnud oma salongi. Talvel võitles ta koos selle-

sama Jõksi ja endise investeerimispankuri, nüüdse kultuuriteooria doktorandi Tarmo Jüris-toga Pühajärve kooli sulgemise vastu, abiks ka Jõksi kolleeg Carri Ginter. Postimehe poliitikaaktoolis kirjutata ja aprillis poliitika toimuvast sildistamisest artikli koos Daniel Vaariku ja Raul Rebasega. Oma toetava avalduse on teinud ka Euroopa Parlamendi saadik Indrek Tarand.

Ei, see kõik ei tähenda, et tegemist on mingi monoliitse üksusega, kuid inimesi, kellelt saab head nõu ja sooja toetus-sõna, peaks Meikaril ikka jätkuma. Ja selle nõu mõju on tunda. Mingil osal sellest seltskonnast on soojad suhted veel NO99 tiimiga, mis 2009. aas-

tal suutis oma Ühtse Eesti poliititeatri projektiga panna massid liikuma. Loetletud nimede puhul on küll tegu hajusa ad-hoc-võrgustikuga, kuid selle potentsiaali kõrval on igasugused teised parteimässulised, näiteks IRL-i vabad isamaalised kodanikud või Keskerakonnast lahkunud vabad demokraadid suisa päkapikud.

Miks Meikar mässab? Kuhu ta tahab jõuda? Uue partei-ni? Sellele veel vastused puuduvad, kuid sama hästi võiks küsida, miks kolm suuremat parteid on kõik saanud endale silmapaistvad siseopositsioonääril. Nii IRL-ist eraldunud Vaba Isamaaline Kodanik kui ka Keskerakonnast lahkunute ühendus Vabad Demokraadid on tek-

kinud viimase kolmveerandi aasta jooksul.

Eestis on neli arvestatavat parteid, kuid inimestele ei piisa sellest, et on neli tõe. Meikar pole ainulaadne – seda pitsitust, mida tunneb tema, on tundnud veel mitmed. Ju siis on praeguses süsteemis hapniku vähe ja võimuvetikaal litsub kõik maadligi. Ja mõni tajub õhustiku halvenemist kiiremini kui teised. Ilmselt ei tundunud võimalus annetada parteile järgmine tundmatu rahalaadung ja saada osa ühisest süüst Meikarile enam piisavalt meeldiv. Idealism temas pole kindlasti mitte viimase aja nähtus.

Nõrk enesealhoiuotung

Olles teda näinud autot parkimas otse kai servale, rattad 15 sentimeetri kaugusel äärest, ja teades, et tegemist on langevarjuriga, saab selgeks, miks pidi see olema just tema, kes

kogu rahastamise teema nõnda letti lööb. Kuigi aktsiooni puhul on planeerimist tunda omajagu, ei tasu alahinnata impulsivsust ja riskivalmidust – Meikar lihtsalt ongi selline, kes tegutseb enne, instinkti ajal, ja muretseb pärast.

Ei maksa arvata, et tal poleks midagi kaotada. Inimõiguste instituut, kus ta töötab, on ju reformierakondlikult juhitud ministereeriumi haldusalas, ja abikaasa teenib leiba kultuuriministereeriumis, mille minister on samuti reformierakondlane. Võimalusi kätemaksuks jagub, aga ilmselt on ka nendega arvestatud.

Jah, muidugi oli tegemist võimukoridoridest mõnevõrra väljapuksitu-ga. Aga temasugused kehas-tavadki seda lindpriid. „Viimse reliikvia” vaba meest, samal ajal kui ülejäanud osa vabariigist treenib kohanemist organisatsiooniliste struktuurimuutusega, ülemuse naljade peale naermist ja muretsemist lapikeste-jupikeste pärast. Tema teeb mässamata mässu meicest ära. ●

